

Vedtagelse. I saa Henseende maa jeg først udtale, at det forekommer mig, at der ikke har viist sig virkelig Trang til Oprettelsen af en saadan Anstalt; thi sliq Trang bevises ikke ved, at der mulig er indkommet Begjæringer om temmelig bethdelige Laan, saalænge det ikke kan godtgjøres, at Laansøgerne ikke have kunnet erholde disse Laan i Distrikternes Forening. Godtgjøres dette, da stiller Sagen sig anderledes, men det betvivler jeg meget, da jeg ikke antager, at denne Forening har større Tilgang, end at Laansøgerne med Fethed der ville kunne faae Laanene; men Sagen er snarere den, at de antage, at, naar Foreningen kun bestaaer af Landeieendomsbesiddere, saa skulde Anstalten nyde en større Tillid, og dens Obligationer opnaae en høiere Priis, end naar Kjøbstadeieendomme ere medtagne i Foreningen. Dette er nu meget tvivlsomt, da det har viist sig i den slyenske Creditforening, at By og Land kan gaae sammen uden Tab eller Skade for nogen af Parterne, og at de slyenske Obligationer staae i en saa høi Priis, som det vist vil falde noget vanskeligt for den nye Anstalts Obligationer at naae. Naar dette nu er Tilfældet og ikke kan benægtes, er det saa rigtigt at adskille Kjøbstadbeboerne fra Landbeboerne? Kan det ikke let bevirke, at Forholdet imellem By og Land forværres? Skal Rigsdagen bidrage til det? Det forekommer mig ikke kan være rigtigt. Det var bedre, hvis man kunde bidrage noget til at forbedre dette Forhold, men det skeer ikke ved saadanne Bestemmelser, hvor man flyder Kjøbstæderne fra sig; da have de Aarsag til Klage, og det er vist vanskeligt at beregne, hvad Følger det kan have saavel for By som for Land. Derfor troer jeg ogsaa Sagen seet fra den politiske Side, at det er uklogt at vedtage Forslaget.

Nu kan der vel siges til Forsvar for Forslaget, at det er godt, at der fremkalbes en Concurrence imellem Distrikternes Forening og den nye Forening og at de begge godt kunne bestaae ved Siden af hinanden, det har Erfaringen viist i mange lignende Tilfælde. Dertil vil jeg svare, at saa god som Concurrencen ellers i Almindelighed er, saa betvivler jeg dog Meget, at den her i dette Tilfælde vil være helbig, og i

denne Anledning kan jeg aldeles henholde mig til hvad der under Lovforslagets afbrudte Uden Behandling blev udtalt af Rigsdagsmanden for Kjøbenhavns Bie-Valgkreds, idet han udtalte, at en Concurrence imellem to saadanne Anstalter let kan have til Følge, at den ene af disse, for at skaffe sig Søgning, kan gaae lidt lempeligere tilværts ved Bedømmelsen af Sikkerheden, og saaledes være villig til at tilstaae større Laan end ellers, og at den ene maastee saaledes kan friste den anden til at gaae ind paa Indrømmelser, der ikke ere rigtige, hvoraf Følgen da vil blive, at der kommer en Mængde Papirer ud, der ikke ere saa begrundede som ønskeligt, Noget, hvoraf vi allerede have seet ulykkelige Følger i Sjælland. Og i saa Fald vil en saadan Creditforening ikke blot være oversflødig, men endog saa skadelig. Denne Udtalelse stemmer saa aldeles med min Mening om Sagen og forekommer mig saa overbevisende, at jeg ikke kan tilraade Vedtagelsen af Udkastet.

Men det forekommer mig ogsaa meget tvivlsomt, om en Forening ene af Landbesiddere vil kunne holde sine Obligationer i høiere Priis end Distrikternes Forening. Den jydsk Forening for Landeiere beviser ikke noget Saadant, da dens Obligationer hidtil have staaet nogle pCt. under Distrikternes, for Tiden 4 pCt. og 6 à 8 under den slyenske Forenings. Dette vil jeg imidlertid villigt indrømme kan være forarsaget af andre Forhold, som jeg ikke kjender eller kan bedømme, men det maa jeg paa det Bestemteste fastholde, at den slyenske Forening har viist, at Kjøbstad og Land der kunne være samlede uden Skade eller Tab for nogen af Parterne, og dens Obligationer staae i en saadan Priis, at jeg er overbevist om, at Forslagsstillerne ville være vel tilfredse, naar den nye Forenings Obligationer i sin Tid kunne naae en lignende Priis.

Jeg troer endnu at burde tilføie, at hvis jeg antog, at der var Fare for Landboerne ved at være samlede med Kjøbstæderne i Creditforeninger, saa stillede jeg mig ikke saaledes til Sagen, men da jeg just antager, at Faren ligger i Adskillelsen, hvor de engang ere forenede, og jeg troer, denne Fare kan være uberegnelig for begge Parter, saa kan jeg heller ikke, naar